

ואעפ"כ ברא את העולם באופן שהאדם צריך לחזור אחר סיבות לפרנסתו, כי ידע שכך יותר טוב לו לאדם. הוא רוצה יחד עם כן שלא יצטרך להגיע להקב"ה. הוא אומר להקב"ה: "אל תתקע אותי עם הכסף כל חודש מחדש - כן נכנס, לא נכנס. אל תעשה לי את הדברים האלה. אני מבקש ממך. תביא לי פעם אחת כמה מיליוני דולרים ואני מבטיח שלא להפריע לך יותר. אני עושה אתך הסכם. אני לא מפריע לך יותר, אין לי כלום אתך יותר". הוא רוצה להחריב בו בזמן גם את יסוד הקבלה וגם את יסוד הנתינה, וכדי לכנותו בשם יהודי, הוא אומר: "עשיתי השתדלות".

יצר הרע גדול הוא היושב במהות האדם. **הקב"ה יודע מה שטוב בשבילך**, ולכן דאג שלא תזכה בלוטו, ומהאי טעמא לא ברא עולם שבו כל אחד מסודר עם כמה מיליוני דולר בצד. לדאבון לב, יש בני אדם שנכשלים בזה ומפסידים את תכלית הבריאה, ולכן הם נראים כפי שנראים. מיד ישאל השואל: "הלא אני מכיר אחד שעובד לפרנסתו עם כל הכללים ואין לו כדי פרנסתו, ולעומת כן אני מכיר אחד שקנה כרטיס לוטו והתעשר". אכן בעבור שואל זה ודומיו, ראה רבינו המחבר צורך ללבן סוגיית צדיק ורע לו רשע וטוב לו, וכבר דיברנו בארוכה כמה וכמה שיעורים לבאר את כל הסיבות והחשבונות שהביא (וכל הרוצה יחזור על הראשונות ובטח יקבל תשובה מספקת), ואחד מהם מה שאמר **שלמה המלך** ע"ה שיש עושר השמור לבעליו לרעתו (קהלת ה, יב).

לא על אלה שזכו בלוטו ואיבדו את עצמם לדעת בלבד אנו מדברים, ואף לא על אלה שעשו מעשי שטות בכספי זכיתם והורידו את עצמם ואת משפחתם לטמיון,

אחד פועל אחרת, כי מאיזו סיבה יחזור האדם על אותן טעויות כל ימי חייו. מה, לא ראית ששום דרך אחרת אינה עובדת?! אכן היצר הרע מסתיר ומחשיך ובגלל זה האדם מבקש תמיד להפך את היוצרות. יש לו לאדם קשיים, אין לו כדי פרנסתו, אין לו מוסד לבנו, וכן הלאה, ובמקום להבין שזו היתה התוכנית, שיהיו לו קשיים וחטרונות בכל עת ושיצטרך לבחור אז ללכת בדרך הנכונה, הוא בוחר ללכת בדרך האחרת - "אתקשר אליו, אצעק עליו, ותוך זמן קצר העניינים יבואו על מקומם בשלום". ובכן, אם בתחילה לא יזכה עדיין שהקב"ה יראה לו שהוא דוהר אל כשלונו, עם הזמן יתגלה לו שהוא הולך ונכשל.

נבל ברשות התורה

והנה אחד מהדברים שבני אדם טועים בענין זה הוא מה שקונים כרטיסי לוטו כדי להתעשר. לא ניכנס בשאלה ההלכתית אם הדבר מותר או אסור^א, אלא נדון מצד סוגית הבטחון לאור הנלמד כאן. ובכן, מי שלא למד שער הבטחון, יאמר לאחר שקנה כרטיס לוטו: "עשיתי את ההשתדלות שלי, ואולי אזכה בגורל וישפר עלי גורלי". אכן מחשבה זו נובעת בוודאי מהיצר שרבינו המחבר מדבר עליו. האדם רוצה להחריב את שני היסודות, וכה הוא אומר: "לעבוד איני רוצה כי גופי עצל, לעומת כן אני רוצה לקבל את כל צרכיי, על כן עצה נפלאה יש לי, אשתמט מסדר העולם, אקנה כרטיס לוטו, וכך לכל הפחות אחיה במשך שבועיים תמימים בדמיון שאיני צריך לעבוד למחייתי ויש לי כל". הוא מצדיק את דעתו בכך שבאין צורך לעבוד לפרנסתו, יוכל להיות פנוי ללימוד התורה, ואינו קולט שגם הקב"ה ידע מרעיון נהדר זה שכאשר כולם יהיו עשירים, יהיו פנויים ללימוד התורה,

אתייצב לעבודה כל יום", ולמעשה יגיע כעבור שבוע לחצי יום ואח"כ יעלם. הוי אומר: אם האדם לא היה משתכר לפי שעות עבודתו בדיעה שעל כל חסרון הוא מפסיד כסף, לא היה עובד כמו שצריך וממילא לא היה נהפך לנותן. **הקב"ה קבע שהאדם יקבל כסף עבור עבודתו, כדי שיוכרח להגיע יום יום, אף גם כשמצב רוחו אינו בכי טוב, וכך תתקיים תכלית הבריאה.**

המקבל עליו עול תורה

אכן רבינו המחבר כבר אמר שמי שיהיה לו שעבוד זה לתורה ותפילה, לאמונה ובטחון, היינו שישקיע בהן את כל כולו יומם ולילה מתוך הרגשת אחריות, בוודאי יראה שהקב"ה יוריד ממנו עוד ועוד מעול הפרנסה, כי כל התכליות יתקיימו אצלו בלי עול הפרנסה, והביא בזה מאמר **חז"ל** (אבות ג, ה) "כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ".

האדם זקוק לעול הפרנסה רק כשאין לו עול תורה, אלא פעם בחצי שנה הוא לוקח את עצמו לידיים לשבוע אחד, כך אין הבריאה יכולה להתנהל. אבל מי שיקבל על עצמו עול תורה, עם הגישה הנכונה, עם ביטול להקב"ה, בוודאי יראה בחוש שלאט לאט הוא נפטר מעול דרך ארץ, שהרי בלאו הכי לא הגיע לו כספו עד עתה מעבודתו אלא מן השמים.

בטחון בה' ולא בסיבה

וכאן אנו באים אל התשובה לשאלה זו שפתחנו בה מדוע לא רמז רבינו המחבר שעל האדם לבחור עבודה שמשתכרים בה הרבה, אלא אדרבה, דיבר להדיא שיש לו לאדם לבחור באותה עבודה שבאמצעותה יוכל ליתן באופן הנכון ביותר אע"פ שמשלמים עליה מעט, ולכאורה אין לזה

אלא על השקפת החיים אנו מדברים, על היצר הרע עוד לפני שניצח את האדם. בא לו אברך צעיר מיד לאחר שהקים את ביתו: "הרי אני צריך דירה למגורים, יש לי עצה, אשתתף בהגרלה ואזכה בדירה, ואז יהיה טוב לכולם, לה' יהיה טוב ולי יהיה טוב". **דע לך שהקב"ה יכול ליתן לך דירה בלי הגרלה,** וכן יכול להוריד את מחירי הדירות, וכי קושי יש לו בדבר? אבל אינו רוצה, כי **הוא יודע שאם יוריד את מחירי הדירות, לא תהיה בן אדם ולא תקיים את תכלית הבריאה.**

דרך אגב! אלו שחושבים שכולם חייבים להם, אביהם חייב להם, חמיהם חייב להם, והם תובעים אותם למשפט ומעריבים עורכי דין, מסכנים גדולים הם, כי אינם בני אדם. ומזה נבין מדוע כל אלה שעדיין אינם עובדים או שעובדים באופן בלתי נכון, יתרגזו כשישמעו דיבורים אלה, כי הללו עדיין סבורים שכל העולם כולו חייב להם. בטוחים הם להרויח כסף, ואם לא יצליחו, יגנבו. והרי את ההתנהגות הזאת ממש בא ההכרח להשתדל לפרנסה לתקן. כל אלה שיש להם קושיות על כוונת הבורא, די להם שיסתכלו במראה ויבינו למה רצה הבורא שהבריאה תתנהל בצורה זו.

סיבת קבלת משכורת

והנה הקב"ה קבע שהאדם יקבל משכורת על עבודתו, וסיבת הדבר, כי אם האדם לא היה משתכר מעבודתו, לא היתה התכלית מתקיימת, כי האדם לא היה הולך לעבוד, ואפילו היה אומר שהוא מוכן לעבוד בהתנדבות, היה מגיע לעבודה רק ביום שלישי ומודיע שבענין יום חמישי הוא עדיין מסתפק כי הוא צריך לקבל רשות מהבית, וכל זה בשבוע 'מוצלח'. וכעבור שבוע יודיע: "איני יכול להגיע השבוע כי נסעתי לחו"ל, אבל בע"ה בשבוע הבא